

ارزیابی مقاومت ۶ رقم پیاز ایرانی نسبت به تریپس (*Thrips tabaci* Lindeman) در شهرستان اراک

مظاهر یوسفی^۱ و احمدرضا عباسی فر^۲

۱- بخش تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی، اراک
۲- بخش تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی، اراک

تریپس پیاز (*Thrips tabaci* Lindeman) یکی از مهمترین آفات خسارت زای مزارع پیاز در استان مرکزی بوده و هر ساله کشاورزان برای کنترل این آفت، از سموم شیمیایی خطرناک و به دفعات زیاد استفاده می‌نمایند. در این تحقیق ارقام قرمز آذرشهر، سفید قم، سفید یزد، زرد اصفهان، سفید کاشان و سفید اصلاح شده خمین انتخاب و در قالب یک طرح بلوکهای کامل تصادفی با ۴ تکرار در ایستگاه تحقیقات کشاورزی اراک طی سالهای ۸۳-۱۳۸۲ کشت و از نظر صفات مؤثر در مقاومت شامل تراکم تریپس، میزان پیچیدگی و خسارت ظاهری در برگها (میزان خسارت ناشی از تغذیه آفت شامل ایجاد نواحی کلروز، نکروز، لکه‌های نقره فام و پیچیدگی در برگها بر اساس دو معیار ۱۰ درجه‌ای (خسارت وارد شده) و ۶ درجه‌ای (پیچیدگی برگها)، عملکرد محصول، میزان موم برگ و سایر صفات مرفولوژیکی مورد ارزیابی قرار گرفتند. نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد که بالاترین تراکم تریپس از رقم قرمز آذرشهر با میانگین ۱۶/۶ عدد در هر بوته و کمترین آن از رقم سفید قم و سفید یزد با میانگین ۷/۱ و ۷ عدد تریپس بود. بیشترین علائم پیچیدگی از رقم قرمز آذرشهر، سفید کاشان و سفید اصلاح شده خمین با اندیس‌های ۳/۵، ۳/۳۰ و ۳/۲ و کمترین آن از ارقام سفید قم، سفید یزد و زرد اصفهان با اندیس‌های ۲/۷ و ۲/۶ ثبت شد، بیشترین علائم خسارت ظاهری در برگها از رقم‌های قرمز آذرشهر و سفید اصلاح

۳۰۶ / چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران. آبان ماه ۱۳۸۴

شده خمین با اندیس های $5/8$ و $5/2$ و کمترین آن از ارقام سفید قم و سفید یزد با اندیس های $4/2$ و $3/7$ ثبت شد، بالاترین میزان عملکرد از ارقام سفید قم، سفید کاشان، سفید اصلاح شده خمین و زرد اصفهان به ترتیب با میانگین 98 ، $96/3$ ، $94/8$ و $94/6$ تن در هکتار و کمترین آن از ارقام سفید یزد و قرمز آذرشهر با میانگین $75/7$ و $74/3$ تن در هکتار اندازه گیری شد. نتایج کلی حاصل از این تحقیق نشان داد که ارقام سفید قم و سفید کاشان در ردیف ارقام مقاوم به تریپس، رقم قرمز آذرشهر در ردیف ارقام حساس به این آفت و ارقام سفید اصلاح شده خمین، زرد اصفهان و سفید یزد در ردیف ارقام متحمل به خسارت و جمعیت تریپس قرار گرفتند.